

Synpunkter från Dietisternas Riksförbund angående anmälan av ”fri från”-livsmedel – Dnr 2024/03715

Synpunkter från Dietisternas Riksförbunds styrelse, genom Rebeka Bereczky Veress:

1. Risk för att färre företag märker sina produkter med märkningen om det inte är obligatoriskt.
2. Risk för att det blir svårare för konsumenter med exempelvis allergi att hitta livsmedel som fungerar. Det kan vara svårt att läsa innehållsförteckningar och förstå vilka ingredienser som innehåller allergener, speciellt om man inte behärskar svenska flytande och/eller har låg hälsolitteracitet.
3. Risk för att företag med produkter som (alltid) är naturligt fria från allergener börjar märka produkter med egna "fria från"-märkningar och skapar onödig förvirring hos konsumenter.

Det vore mycket synd ur ett patientperspektiv om märkningen försvinner helt. Det är ett konkret och enkelt verktyg för personer med allergi. Osäkerhet uppstår kring förslaget, då det kan tolkas som att SLV inte gör så mycket mer än att noterar att företaget skickat in märkningen och skickar det vidare till kontrollorgan. Om det är SLVs enda roll i det kan vi anse att det är lämpligt att SLV släpper detta och att företagen själva kontaktar kontrollorganen. Så anmälningsplikten till SLV kan väl då släppas. En anmälningsplikt känns dock lämplig, men istället till kontrollorganet.

Synpunkter från Dietisternas riksförbunds sektion inom gastroenterologi och hepatologi, genom Stine Störsrud

Sektionen har tagit del av Livsmedelsverkets fråga angående anmälan av ”fri från”-livsmedel som är ute på remissrunda.

Vi har synpunkter på frågan, där förslag föreligger att kravet på anmälan till Livsmedelsverket tas bort.

Även om Livsmedelsverket inte gör någon bedömning av produkterna i samband med anmälan så ställs det ändå krav på företagen som anmäler om att reglerna följs, dvs att produkterna kontrolleras och aktuella gränsvärden för märkning ”fri från” följs. Vi anser att det kommer vara enklare att identifiera vilka produkter som ska kontrolleras. Med krav på anmälan minskar risken för att produkter som ej är relevanta för märkning får märkning.

Om avgift avseende anmälning av produkter med märkning "fri från" införs anser vi att risken för märkning av icke-relevanta produkter minskar. Dietisternas riksförbunds sektion för gastroenterologi och hepatologi anser således att anmälan av "fri från"-livsmedel bör finnas kvar och eventuellt åläggas en avgift för handläggning av anmälningsärenden.

Synpunkter från Dietisternas Riksförbunds sektion inom kvinnohälsa, genom Mirja Fredriksson

Vi känner oss bekymrade över att syftet med borttagandet av kravet på anmälan främst handlar om att minska företagets regelbörda och administrativa kostnader. Vi önskar istället att det främsta ändamålet ska vara att underlätta för konsumenten med olika och flera allergier att göra säkra mat- och produktinköp.

Fördelen med att behålla kravet på anmälan om "fri från"-märkning är att kontrollmyndigheterna, som ansvarar för den operativa kontrollen, får en kopia på bekräftelsen på anmälan från Livsmedelsverket. På så vis får kontrollmyndigheterna kännedom om nya produkter med "fri från"-märkning och från vilket företag. Om kravet på anmälan tas bort är vi rädda att flera "fri från"-livsmedel missas av kontrollmyndigheterna. Även om Livsmedelsverket inte gör några kontroller får berörd kontrollmyndighet idag kännedom om produkten. Hur kan detta i så fall säkerställas om kravet på anmälan tas bort?

Det är viktigt att "fri från"-märkningen finns kvar, fungerar och lever upp till de märkningsregler som finns. En annan risk som finns om kravet på anmälan tas bort är att företagen kanske inte känner till märkningsreglerna eller håller sig uppdaterade angående dessa. Om en anmälan behöver göras finns större sannolikhet att företaget kollar upp märkningsreglerna och följer dem, även om inga kontroller görs av Livsmedelsverket.

Synpunkter från Dietisternas Riksförbunds sektion inom psykiatri, genom Jennie Hernaes

Vi i Sektion Psykiatri är eniga i att vi anser att "fri från"-märkningen bör finnas kvar enligt det regelverk som gäller idag.

Om vi ser till vår patientgrupp, som innefattar både personer med ätstörningar och andra psykiska sjukdomar, förekommer även här allergier och intoleranser. Att det då finns en märkning som är tydlig och går att lita på underlättar när man redan befinner sig i en sårbar situation med otrygghet kring mat.

"Fri från"-märkningen är också ett stöd för oss i professionen när vi ska vägleda patienterna i deras matval.